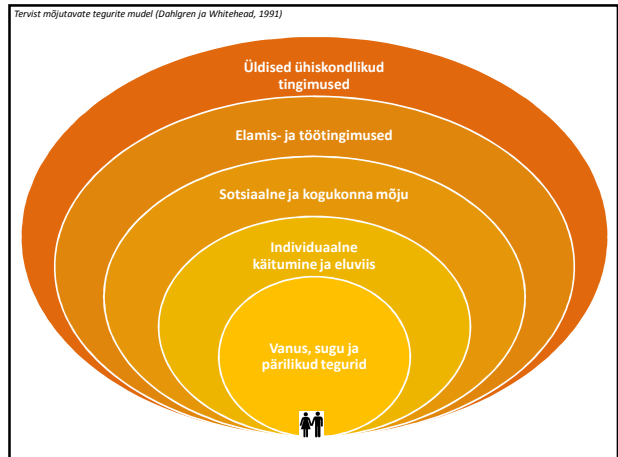

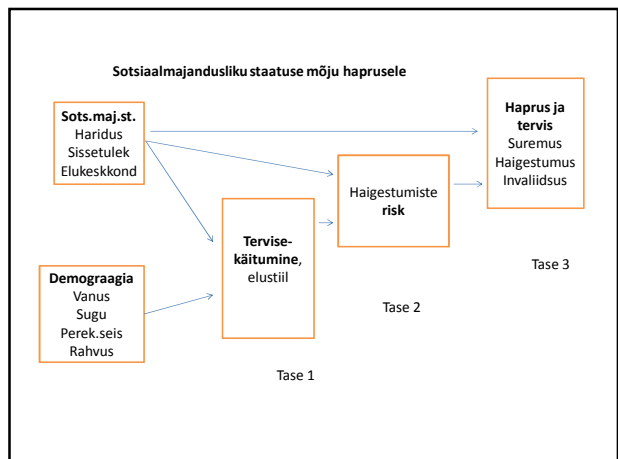
Hapruse sotsiaalpsühholoogilised põhjused: nende märkamine ja arvestamine

Sirje Kree
14.01.2016

Hapruse sotsiaalmajanduslikud fatorid

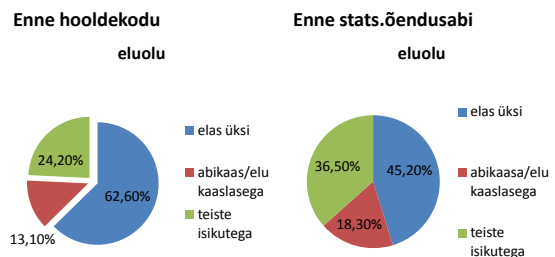
- Seos sotsiaalmajandusliku staatuse ja tervise vahel
- Sotsiaalse hapruse hindamiseks Tilburg' hapruse indikaator.
Kolm kriteeriumi:
1. üksi elamine; 2. kontaktide puudus; 3. toetuse puudus.
Kui vähemalt 2 kriteeriumi, siis sotsiaalselt habras.
- Kaitsev ja toetav keskkond ning ühiskonnas osalemine (tasustatud töö või huvitegevus)
- Life Space – oma elukohast lahkumise sagedus ja kaugus

Hapruse determinandid – hindamine:

- Sotsiaaldemograafilised : vanus, sugu, perek.seis, rahvus, haridustase, sissetulek
- Viimase aasta elusündmused: armastatud inimese surm, enda või armastatud inimese raske haigus, lahutus või olulise suhte lõpp, liiklusõnnetus, kuritegu
- Kas eluviis on tervislik
- Koduse elukeskonnaga rahulolu
- Eluga hakkama saamine
- Depressioon
- Kellega koos elab
- Sotsiaalsed suhted ja toetus

Uuritavate ja tulemuste kirjeldus EAKAS projektis

Meeleolu ja emotsionaalne seisund

- 22,9% hooldekodu ja 18,7% statsionaarse õenduse isikutest tunnevad end üksildasena
- Depressiivsuse skaalal oli skoor 7 või rohkem (vajab uurimist depressiooni suhtes) 8,1% hooldekodus ning 4,0% stats.õendusel viibivatest isikutest

Tulevikuplaanid

- Hooldekodus viibivatest isikutest 26,7% ning stats.õendusel viibivatest isikutest 57,6% väljendas soovi kogukonda tagasi pöörduda
- Hooldekodus viibivate isikute tugiisikutest 4,8% väljendas soovi, et isik pöördub tagasi kogukonda. Võrdluseks aga stats.õenduses viibivate isikute tugiisikutest ligi pooled (48,1%) väljendasid soovi, et isik pöördub tagasi kogukonda

Kuhu tagasi asutushooldusest pöörduda

- Hooldekodus viibivatel isikutel oli kogukonnas eluase olemas 31,0% ning stats.õendusel viibivatel isikutel 94,6%.
- Hooldekodus viibivate isikute lähedastest 7,0% ning stats.õendusel viibivate isikute lähedastest 25,0% väljendasid ülekoormatust isiku haiguse tõttu
- Tugevad ja toetavad suhted perekonnaga olid 50,8% hooldekodus ning 82,5% stats.õendusel viibivatel isikutel.
- Üksildust tundis 22,9% hooldekodus ning 18,7% stats.õendusel viibivatest isikutest.
- Igapäevaelu väärtustas 55,8% hooldekodus ning 49,0% stats.õendusel viibivatest isikutest.

Kokkuvõte

- Tervishoiuteenuste kontekstis sotsiaalseid faktoreid sageli ignoreeritakse või ei osata märgata
- Elustiil, elu sündmused, keskkonna faktorid jt. kas otse mõjutavad haprust või siis kutsuvad esile haiguse, mis omakorda viib haprusele
- Haprad on kõrgema hospitaliseerimise, institutsionaliseerimise ja suremuse riskiga